

הנחיות למורים: שואלים ומכירים – ילדים ערבים

קהל יעד: כיתות ה-ו

רקע:

החברה הישראלית היא חברה מגוונת המורכבת מקבוצות שונות, אך מערכת החינוך אינה משתפת אלא מופרדת לארבעה זרמים – חינוך ממלכתי, ממלכתי-דתי, ערבי וחרדי. כתוצאה מכך יש קבוצות הנמצאות מחוץ לכיתה, ולכן ילדים רבים בישראל אינם מכירים ילדים מקבוצות אחרות. חוסר ההיכרות עלול לגרום ניכור וריחוק בין הקבוצות. בסופו של דבר הקבוצות השונות נפגשות במוסדות להשכלה גבוהה או במקומות עבודה, ללא הכנה וללא יכולת לעבוד וללמוד יחד. חוסר ההיכרות גורם גם לתופעות כמו הכללות, דעות קדומות וגזענות.

אחת הדרכים להכיר קבוצות אחרות בחברה היא באמצעות מדיה, סרטים וסדרות. מצגת זו עוסקת בהיכרות עם ילדים דוברי ערבית באמצעות הסדרה "סליחה על השאלה" של "כאן 11".

מטרות:

- לעודד היכרות בין קבוצות שונות בחברה הישראלית.
- לטפח אמפתיה כלפי ילדים מקבוצות אחרות.
- למגר סטראוטיפים ודעות קדומות כלפי קבוצות אחרות.

שקף פתיחה

בשקף מופיע איור של ילדים מקבוצות שונות. מומלץ לשאול:

- מה רואים באיור?
- מה לדעתכם המסר של האיור?

שקף 1: מכירים או לא מכירים?

ספרו לתלמידים: באחד השקפים הבאים נראה סרטון מתוך "סליחה על השאלה" ילדים – ילדים ערבים".

ערכו סקר בכיתה: באיזו מידה אתם מכירים ילדים ערבים או שאתם חברים שלהם? אפשר לבקש מהתלמידים להצביע, לראות באיזו תשובה בחרו רובם ולשאול:

מכירים או לא מכירים?
באחד השקפים הבאים נראה סרטון מתוך "סליחה על השאלה" ילדים – ילדים ערבים".

באיזו מידה אתם מכירים ילדים ערבים או חברים שלהם?

כלל לא במידה מועטה במידה רבה במידה רבה מאוד

עד כמה הייתם רוצים לפגוש ולהכיר ילדים ערבים?

כלל לא במידה מועטה במידה רבה במידה רבה מאוד

- מה אפשר ללמוד על הכיתה מתוצאות הסקר?

המשיכו ושאלו:

- עד כמה הייתם רוצים לפגוש ולהכיר ילדים ערבים?

אפשר גם לשאול:

- האם מישהו מכם פגש ומכיר ילדים ערבים? ספרו על כך.
- לדעתכם, האם חשוב להכיר ילדים מקבוצות אחרות? מדוע?

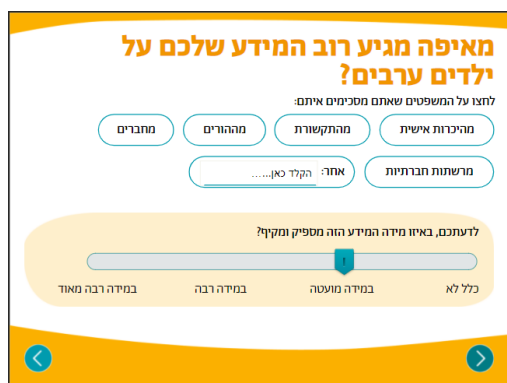
אפשר לקיים את הדיון בקבוצות, ולבקש מהתלמידים לספר מה עלה בדיון שנערך בקבוצה.

שקף 2: איזה מידע יש לכם על ילדים ערבים?

בשקף זה שואלים את התלמידים איזה מידע יש להם על ילדים ערבים. אפשר לפתוח את הנושא לדיון בכיתה או לבקש מהתלמידים להעלות את התשובות לסל"ב. אפשר להתבונן איתם בתשובות ולראות מה עולה מהן. שאלו: האם המידע שציינתם שלילי או חיובי?

שקף 3: מאיפה מגיע רוב המידע שלכם על ילדים ערבים?

שאלו את התלמידים מאילו מקורות מגיע אליהם המידע. אפשר לערוך הצבעה, לסכם את התשובות ולשאלו: לדעתכם, באיזו מידה המידע שציינתם מספיק ומקיף?

אפשר גם לשאול:

- האם מקורות המידע שיש לכם מגוונים דיים?
- האם המקורות אישיים או כלליים?
- אם המידע לא מספיק, למה לדעתכם אין לנו מספיק מידע?
- באיזה אופן אפשר לדעת יותר על ילדים ערבים?

שקף 4: מה הייתם רוצים לשאול?

ספרו לילדים: בפרקי הסדרה "סליחה על השאלה" משתתפים ילדים מקבוצות שונות – ערבים, חרדים, עולים, ילדים מחוננים, ילדים עם צרכים מיוחדים ועוד – העונים על שאלות הצופים. הצופים שולחים שאלות בנושא הפרק, והילדים המשתתפים עונים עליהן.

שאלו את התלמידים: אילו שאלות הייתם רוצים לשאול ילדים ערבים, אם תהיה לכם הזדמנות לעשות זאת?

מומלץ לחלק את הכיתה לקבוצות:

בשלב הראשון בקשו מהתלמידים לנסח כללים לשאלות מכבדות ולא פוגעות.

בשלב הבא כל קבוצה תציע שאלה או שתיים שמעניינות אותה.

שקף 5: סליחה על השאלה

בשקף זה מוצג פרק מהסדרה "סליחה על השאלה".

ספרו לתלמידים: כעת נצפה בפרק "סליחה על השאלה" ילדים – ילדים ערבים".

<https://youtu.be/6uLiilcRxjc>

שקף 6: דיון בכיתה

בעזרת שקף זה עורכים דיון בעקבות הצפייה. מומלץ לקיים את הדיון במליאה.

אפשר גם לשאול:

מה הרגשתם ומה חשבתם כשמעתם את השאלות שהוצגו למשתתפים?

מה הרגשתם ומה חשבתם כשמעתם את התשובות?

איך לדעתכם הרגישו הילדים כשהם ענו על השאלות שהוצגו להם?

שקף 7: עם איזו אמירה של הילדים אתם מזדהים?

עם איזו אמירה של הילדים אתם מזדהים?

לאמר "בגלל זה אנחנו, הילדים של העתיד, נמצאים פה. אם אנחנו לא נעשה את זה, אז אף אחד לא יעשה". 8	סווי "כל מה שכיף ויפה פה, שזה גם וגם (יהודים וערבים)". 7
ריסאן "אין ספק שאני רוצה שבמדינה שאני חיה בה יהיו שלום ושלווה". 7	קודס "זה כמו אחים. כל הזמן מתלוננים. אבל בתכלס, לא יכולים אחד בלי השני". 8

בשקף זה מוצגות אמירות של הילדים מתוך הפרק. שאלו את התלמידים עם מי הם מזדהים. מומלץ גם לבקש מהם להסביר מדוע.

אפשר לשאול: האם הייתם רוצים להכיר אותו או אותה טוב יותר?

שקף 8: שולחים מסר

שולחים מסר

מה הייתם רוצים להגיד לילדים בפרק?
בחרו באחד הילדים ושלווה לו הודעה:

 סווי
 קודס
 ריסאן
 דניס
 לאמר
 דאהוד

כתבו כאן...:

בשקף זה התלמידים יכולים להגיב לאחד או יותר מהילדים שהשתתפו בתוכנית, באמצעות אייקון של ווטסאפ. מומלץ לחלק את התלמידים לקבוצות, לבקש מהם לחשוב על ילד או על ילדה ולנסח תגובה מתאימה. בסיום, כל קבוצה תספר על התגובה שלה ותכתוב אותה על גבי השקף.

לסיכום אפשר לשאול:

מה אתם לוקחים אתכם היום מהשיעור?